

VẬN DỤNG TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH TRONG XÂY DỰNG, CHỈNH ĐỐN ĐẢNG HIỆN NAY

GS, TS. HOÀNG CHÍ BẢO

Xây dựng, chỉnh đốn Đảng thực sự trong sạch, vững mạnh, xứng đáng là một Đảng chân chính cách mạng, “làm tròn nhiệm vụ giải phóng dân tộc, làm cho Tổ quốc giàu mạnh, đồng bào sung sướng”¹ là nội dung đặc biệt quan trọng trong tư tưởng Hồ Chí Minh, cần tiếp tục đẩy mạnh nghiên cứu, vận dụng vào xây dựng, chỉnh đốn Đảng hiện nay.

MỘT tư tưởng lớn, xuyên suốt và nhất quán

Khi Đảng còn chưa ra đời, năm 1927 Nguyễn Ái Quốc đã viết tác phẩm “Đường Kách mệnh” làm tài liệu huấn luyện cán bộ, chăm lo gây dựng lực lượng và phong trào cách mạng từ lớp thanh niên cộng sản đầu tiên của Đảng. Ngay lúc đó, Người đã trù tính “Trước hết phải có đảng cách mệnh, để trong thì vận động và tổ chức dân chúng, ngoài thì liên lạc với dân tộc bị áp bức và vô sản giai cấp mọi nơi”². Đồng thời, khẳng định “Bây giờ học thuyết nhiều, chủ nghĩa nhiều, nhưng chủ nghĩa chân chính nhất, chắc chắn nhất, cách mệnh nhất là chủ nghĩa Lênin”³. Nói về “Tư cách một người cách mệnh”, Người tự nhủ mình và nhắn gửi các đồng chí của mình “Tự mình phải: ... Vị công vong tư. Không hiếu danh, không kiêu ngạo. Nói thì phải làm, giữ chủ nghĩa cho vững. Hy sinh. Ít lòng tham muốn về vật chất”⁴. Như vậy, Người đặt vấn đề tu dưỡng, rèn luyện đạo đức lên hàng đầu, đó là bảo đảm quan trọng nhất để thực hành lý tưởng, trọn đời phấn đấu, hy sinh vì Dân, vì Nước. Những trù tính đó của Nguyễn Ái Quốc đã cho thấy, người cách mệnh, Đảng cách mệnh theo đuổi sự nghiệp lớn, ấp ủ hoài bão, khát vọng lớn thì phải sống và hành động với một bản lĩnh mạnh mẽ, kiên

định, tự vượt lên chính mình. Đó không chỉ là chính trị mà còn là đạo đức, sâu xa là văn hóa.

Hai mươi năm sau “Đường Kách mệnh”, Chủ tịch Hồ Chí Minh viết tác phẩm “Sửa đổi lỗi làm việc” năm 1947 với bút danh X.Y.Z, Người nhấn mạnh “Phải sửa đổi lỗi làm việc của Đảng”⁵, trước hết Đảng và mỗi cán bộ, đảng viên phải đề cao tự phê bình và phê bình, phải ra sức sửa chữa những khuyết điểm, sai lầm mắc phải, phải luôn biết dựa vào dân mà xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Trong tác phẩm đặc biệt quan trọng này về xây dựng, chỉnh đốn Đảng, Người phê bình nghiêm khắc những khuyết điểm, sai lầm mà không ít cán bộ đảng viên thường mắc phải, nổi bật ở ba căn bệnh: *Bệnh chủ quan, bệnh hẹp hòi, ba hoa*. Những chứng bệnh đó và rất nhiều bệnh khác đều do một căn bệnh gốc, “bệnh mẹ” sinh ra là chủ nghĩa cá nhân, ham danh háo lợi, ham địa vị chức quyền, chỉ vì lợi ích của mình, của những người “thuộc cánh hẩu với mình” mà quên cả Đảng, coi thường cả nguyên tắc tập trung và thống nhất trong Đảng, rất xa lạ với bản chất và mục đích

1 - Hồ Chí Minh – Toàn tập, Tập 5, Nxb CTQG, H. 2011, tr. 289.

2 - *Sđđ*, Tập 2, tr. 289.

3 - *Sđđ*, tr. 289.

4 - *Sđđ*, tr. 280.

5 - *Sđđ*, Tập 5, tr. 272.

cao quý của Đảng. Nhiều lần Người nhấn mạnh rằng: phải tẩy sạch, phải chữa cho "tiệt nọc" những chứng bệnh ấy, kiên quyết loại bỏ chủ nghĩa cá nhân - một thứ giặc ở trong lòng, "giặc nội xâm", còn nguy hiểm hơn cả giặc ngoại xâm vì nó phá từ trong phá ra, làm cho Đảng suy yếu, xa dân. Những cán bộ đảng viên mắc vào chủ nghĩa cá nhân mà không có dũng khí tự phê bình, tự sửa chữa để trở nên hư hỏng, phong trào cách mạng chỉ vì thế mà thất bại.

Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, để chữa những căn bệnh đó, trong từng tổ chức đảng, mỗi cán bộ đảng viên phải đặt ra chương trình, kế hoạch học tập, nghiên cứu lý luận, thấm nhuần đường lối, nghị quyết, chủ trương, chính sách của Đảng và Chính phủ. Phải đề cao tinh thần trách nhiệm, thường xuyên tự phê bình và phê bình như rửa mặt hàng ngày. Có tự phê bình mình một cách nghiêm khắc, ráo riết, "cả quyết sửa lỗi lầm" thì phê bình đồng chí mình mới ngay thẳng, thật thà với động cơ trong sáng, cốt làm việc cho tốt hơn, đoàn kết thống nhất hơn, khuyết điểm ít thì ưu điểm nhiều và ngược lại. Phê bình việc chú không phải phê bình người, tức là phải tôn trọng nhân cách của nhau. Lại phải lắng nghe sự góp ý, phê bình của quần chúng, khuyến khích quần chúng phê bình và quyết tâm sửa chữa những khuyết điểm, sai lầm làm cho Đảng trở nên tiến bộ, phát triển, trưởng thành, mạnh khỏe như một cơ thể sống, không mắc bệnh.

"Sửa đổi lỗi lầm việc" đã xác định 12 điều căn bản để xây dựng Đảng chân chính cách mạng. Điều quan trọng đầu tiên, đó là động cơ, mục đích phấn đấu vào Đảng của mỗi người. Phải suốt đời tâm niệm, ghi nhớ và hành động sao cho đúng với bản chất của Đảng, rằng "Đảng không phải là một tổ chức để làm quan phát tài. Nó phải làm tròn nhiệm vụ giải phóng dân tộc, làm cho Tổ quốc giàu mạnh, đồng bào sung sướng"⁶. Ngoài ra, Đảng không có lợi ích nào khác. Khi Đảng đã cầm quyền, động cơ, mục đích vào Đảng càng trở nên quan trọng và vô cùng hệ trọng. Nếu để cho những toan tính cá nhân vụ lợi, vị kỷ, vào Đảng cốt để tìm kiếm danh lợi, chức quyền, địa vị thì đó là khởi đầu của những suy thoái và hư

hỏng, làm tha hóa nhân cách đảng viên và bản chất của một Đảng cách mạng. Đảng phải ra sức giáo dục cán bộ, đảng viên và thường xuyên rèn luyện họ, thử thách họ qua hoạt động, bằng hành động và việc làm chứ không chỉ qua lời nói. Theo Người, Đảng phải kiên quyết tẩy bỏ những phần tử hủ hóa ra khỏi đội ngũ để giữ cho Đảng trong sạch, liêm chính.

Ở cương vị lãnh tụ tối cao của Đảng và Nhân dân, Người nêu gương mẫu mực về lòng trung thành với lý tưởng và sự nghiệp, tận tụy, hy sinh trọn đời vì Nước vì Dân, nêu cao bản lĩnh không màng danh lợi, đứng ngoài vòng danh lợi, suốt đời gắn bó với nhân dân như máu thịt, bằng đạo đức cách mạng trong sáng, đặc biệt là văn hóa ứng xử tinh tế, bao dung, vị tha và nhân ái. Kết tinh những phẩm chất cao quý đó là bản Di chúc thiêng liêng Người để lại cho toàn dân, toàn Đảng vào năm 1969, vẫn nổi bật chủ đề "Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân"⁷. Người khẳng định "Đảng ta là một Đảng cầm quyền. Mỗi đảng viên và cán bộ phải thật sự thấm nhuần đạo đức cách mạng, thật sự cần kiệm liêm chính, chí công vô tư. Phải giữ gìn Đảng ta thật trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân"⁸.

Trong toàn bộ tư tưởng và di sản của Người, tư tưởng về xây dựng, chỉnh đốn Đảng là tư tưởng lớn, xuyên suốt, nhất quán, là nhân tố quyết định mọi thắng lợi, đảm bảo quan trọng nhất cho mọi thành công trong sự nghiệp tiếp tục đổi mới, sáng tạo, đẩy mạnh hội nhập quốc tế, thực hiện khát vọng công hiến, khát vọng phát triển của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta.

Vận dụng và phát triển sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh trong xây dựng, chỉnh đốn Đảng hiện nay

Đảng ta nhấn mạnh: "Tiếp tục đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng, xây dựng Nhà nước

6 - Hồ Chí Minh - *Toàn tập*, Tập 5, Nxb CTQG, H. 2011, tr. 289.

7 - *Sđđ*, Tập 15, tr. 546 - 548.

8 - *Sđđ*, tr. 611 - 612.

pháp quyền xã hội chủ nghĩa và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh. Kết hợp hài hòa, chặt chẽ và có hiệu quả giữa xây dựng với chỉnh đốn Đảng; giữa xây dựng Đảng và bảo vệ Đảng. Không ngừng nâng cao năng lực và đổi mới phương thức lãnh đạo, cầm quyền của Đảng trong điều kiện mới⁹.

Trước hết, phải xây dựng Đảng vững mạnh về chính trị. Kiên định lập trường, quan điểm và nguyên tắc theo lý tưởng, mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội. Bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh không khoan nhượng với những quan điểm sai trái, xuyên tạc, chống đối của các thế lực thù địch, giữ vững niềm tin khoa học, đạo đức trong sáng và bản lĩnh chính trị vững vàng, không cho phép ai được ngả nghiêng, dao động. Đây là bảo đảm tối cần thiết để định hướng xã hội chủ nghĩa của sự nghiệp đổi mới được giữ vững và phát huy, không rơi vào chệch hướng, vượt qua nguy cơ, thách thức đối với Đảng cầm quyền. Hơn lúc nào hết, trong bối cảnh và tình hình phức tạp hiện nay, việc nâng cao tiềm lực tư tưởng, trí tuệ và bản lĩnh của Đảng đòi hỏi phải gắn liền xây dựng, chỉnh đốn Đảng về chính trị với tư tưởng và đạo đức. Việc nhấn mạnh, tập trung xây dựng Đảng về đạo đức bao hàm ý nghĩa coi đây là khâu đột phá, phải ra sức nâng cao nhận thức và thực hành đạo đức cách mạng trong toàn Đảng, nhất là tinh thần trách nhiệm và nêu gương, đó là sức mạnh để phòng chống suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Đó cũng là thể hiện sự thấm nhuần và thực hành tư tưởng Hồ Chí Minh khi Người coi “đức là gốc”. Không có đạo đức liêm khiết, không có phẩm chất trung thực, biết hy sinh, đặt lợi ích của Tổ quốc, của dân tộc và nhân dân lên trên hết, trước hết thì không thể tận tâm, tận lực phục vụ nhân dân. Không có đạo đức cách mạng thì dù có tài giỏi mấy cũng không thể lãnh đạo nhân dân, không được dân phục, dân yêu như Bác Hồ đã nói. Muốn giữ gìn sự đoàn kết, nhất trí trong Đảng như giữ gìn con ngươi của mắt mình thì Đảng và mọi đảng viên phải suốt đời tu dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng. Đảng phải tiên phong và gương mẫu về đạo đức thì

mới góp phần to lớn và quyết định vào việc xây dựng môi trường đạo đức lành mạnh, đây cũng là giải pháp đột phá để chấn hưng đạo đức xã hội, ngăn chặn sự xuống cấp, suy thoái về đạo đức. Đảng là đạo đức, là văn minh nên Đảng phải nêu cao đạo đức của mình, làm gương sáng cho xã hội và nhân dân noi theo.

Hai là, để xây dựng, chỉnh đốn Đảng thực sự là khâu then chốt thì phải ra sức xây dựng Đảng về tổ chức và cán bộ, nhất là đội ngũ cán bộ lãnh đạo cấp chiến lược, có đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, có bản lĩnh dám nghĩ, dám làm, dám đổi mới, dám chịu trách nhiệm. Đảng ta coi đây là “then chốt của then chốt”, như Chủ tịch Hồ Chí Minh từng nhấn mạnh: “cán bộ là cái gốc của mọi công việc”, “đào tạo, huấn luyện cán bộ là công việc gốc của Đảng”. Để xây dựng, chỉnh đốn Đảng về tổ chức và cán bộ thực sự có hiệu quả, tạo chuyển biến mạnh mẽ về mọi mặt vào lúc này, Đảng cần tập trung nỗ lực và hành động đồng bộ, quyết liệt trong đổi mới thể chế, tăng cường kỷ luật, kỷ cương, thực hành dân chủ rộng rãi, thực chất trong Đảng; nhất là tuân thủ nghiêm ngặt nguyên tắc tập trung dân chủ và thường xuyên kiểm tra, giám sát, kỷ luật Đảng dựa trên Điều lệ Đảng. Trách nhiệm và nêu gương là sức mạnh, sự lan tỏa tính thuyết phục của Đảng đối với Nhân dân. Chức vụ càng cao, trách nhiệm càng lớn, càng phải chú trọng sự nêu gương, nhất là gương mẫu về đạo đức.

Ba là, để thực hiện lời dạy của Bác “Đảng là đạo đức, là văn minh”, phải ra sức đưa các giá trị văn hóa vào trong chính trị, trong đời sống của Đảng và Nhà nước vào hoạt động của các tổ chức, đoàn thể trong hệ thống chính trị. Quyết tâm của Đảng là làm cho Đảng trong sạch, vững mạnh toàn diện, hệ thống chính trị cũng phải trong sạch, vững mạnh. Có như vậy mới có sức mạnh tổng hợp đẩy lùi quan liêu, tham nhũng, tệ nạn và tiêu cực xã hội. Điều đó chỉ có thể thực hiện được bằng sức mạnh nội sinh từ văn hóa.

(Xem tiếp trang 11)

9 - ĐCSVN – Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Tập I, Nxb CTQGST, H. 2021, tr. 40.

diễn biến", "tự chuyển hóa". Đồng thời, chú trọng thực hiện tốt công tác phát hiện, lựa chọn, quy hoạch, bồi dưỡng, bố trí, sử dụng cán bộ, nhất là cán bộ làm công tác chính sách ở cơ quan cấp chiến dịch, chiến lược. Lãnh đạo, chỉ huy các cấp phải làm tốt công tác giáo dục chính trị tư tưởng, xây dựng cho đội ngũ này có bản lĩnh chính trị vững vàng, không ngại khó khăn, gian khổ, không bị cám dỗ bởi vật chất, lợi lộc. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, kịp thời phát hiện và xử lý nghiêm đối với những quân nhân lợi dụng chính sách để trục lợi cá nhân hoặc thờ ơ, vô cảm với công việc, làm ảnh hưởng tới uy tín của Ngành, của Quân đội, niềm tin của Nhân dân với Đảng, Nhà nước.

Kỷ niệm 75 năm Ngày truyền thống ngành Chính sách Quân đội là dịp để chúng ta nhìn lại và tự hào về chặng đường lịch sử đầy vẻ vang của Ngành trong sự nghiệp giải phóng dân tộc, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Phát huy truyền thống đó, cấp ủy, tổ chức đảng, chính ủy, chính trị viên, người chỉ huy các cấp tiếp tục lãnh đạo, chỉ đạo, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác chính sách đối với Quân đội, hậu phương Quân đội và hoạt động đền ơn đáp nghĩa, góp phần xây dựng Quân đội nhân dân cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, xứng đáng với niềm tin yêu của Đảng, Nhà nước, Nhân dân, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. ❖

Vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh trong xây dựng,...

(Tiếp theo trang 30)

Phải tập trung mọi nỗ lực trong Đảng với sự tham gia xây dựng Đảng của toàn dân để xây dựng Đảng về văn hóa, xây dựng văn hóa của Đảng cầm quyền. Do vậy, cần phải làm cho hình tượng văn hóa của Đảng Cộng sản cầm quyền là tiêu biểu cho văn hóa, tinh hoa văn hóa của dân tộc và thời đại mà Văn hóa Hồ Chí Minh là một mẫu mực điển hình. Đạo đức là cốt lõi của văn hóa cho nên trong Đảng phải thường xuyên đẩy mạnh giáo dục, thực hành văn hóa, chú trọng giáo dục trong toàn Đảng về phẩm giá, lòng tận tụy, danh dự, liêm sỉ. Nói như Hồ Chí Minh: phải dùng văn hóa để chữa thói phù hoa, xa xỉ, tham nhũng. Cần phải coi đây là nhiệm vụ cơ bản, lâu dài, có tầm chiến lược trong xây dựng, chỉnh đốn Đảng theo tư tưởng Hồ Chí Minh.

Bốn là, mối liên hệ máu thịt giữa Đảng với Dân là bảo đảm cho sự nuôi dưỡng và phát triển bền vững cơ sở xã hội quan trọng bậc nhất của Đảng, đó là lòng dân, sức dân, niềm tin và sự ủng hộ của nhân dân với Đảng, là cội nguồn sức mạnh bảo vệ Đảng. Do đó, xây dựng, chỉnh đốn Đảng phải đặc biệt chú trọng công tác dân vận. Không tẩy sạch thói "xem khinh dân vận" như Hồ Chí Minh từng phê phán từ hơn 70 năm trước thì Đảng không thể là Đảng chân chính

cách mạng trong lòng dân. Dân vận phải gắn liền với dân chủ, đoàn kết và tạo ra sự đồng thuận. Người căn dặn chúng ta phải nêu cao quyết tâm, giữ được tin tâm, có sức hấp dẫn, thu hút lớn bởi sức mạnh đồng tâm từ Đảng tới Dân. Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác dân vận, đó là một trong những thước đo của xây dựng, chỉnh đốn Đảng, làm cho sự hài lòng của người dân đối với cán bộ đảng viên tăng lên, làm cho niềm tin của Dân với Đảng được củng cố. Đó là một trong những bí quyết của thành công theo tư tưởng Hồ Chí Minh.

Năm là, phát triển Đảng, làm tăng sinh lực của Đảng từ thế hệ trẻ, nhất là trong lực lượng vũ trang, trong thanh niên trí thức, phát triển số lượng đi liền với nâng cao chất lượng, nhất là về đạo đức. Đó là công việc quan trọng không được xem nhẹ trong xây dựng Đảng, đảm bảo tính kế thừa thế hệ, tính liên tục từ truyền thống đến hiện đại trong lịch sử Đảng ta.

Làm tốt những vấn đề trên là trách nhiệm của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân trong xây dựng, chỉnh đốn Đảng hiện nay theo tư tưởng Hồ Chí Minh, làm cho Đảng ngang tầm nhiệm vụ, xứng đáng là một Đảng chân chính cách mạng, lãnh đạo và cầm quyền. ❖